

Az agroökológia mentheti meg az ételeinket

Írta: Pablo Tittonell

Pablo Tittonell az Argentin Nemzeti Tudományos és Technológiai Tanács (CONICET) vezető kutatója az argentin San Carlos de Bariloche-ban. Ellenálló tájak névvel tanszéket vezet a hollandiai Groningeni Egyetemen.

„A tudósoknak meg kell tanulniuk, hogy a valódi hatást nem az idézetek, indexek vagy hatástényezők számával kell mérni. A hatás szavaink és cselekedeteink által kiváltott változásokon keresztül mérhető”

Annak érdekében, hogy élelmezési rendszerünk folyamatosan táplálékot tudjon biztosítani számunkra, számos kihívással kellett szembesülni a COVID-19 világvárvány idején. A szabad mozgás, a nemzetközi kereskedelem és a szállítás korlátozásával a válság súlyosan aláásta az élelmezés biztonságának egyik legfontosabb pillérét: az élelmiszerekhez való hozzáférést. Attól függően, hogy ez a válság, valamint az áruk és az emberek mobilitásához kapcsolódó korlátozások mennyi ideig tartanak, az élelmezésbiztonság egyéb területei, nevezetesen az élelmiszerek elérhetősége, stabilitása és felhasználása is bizonytalanná válik.

A COVID-19 feltárta - vagy inkább kiemelte – globalizált ipari élelmiszerrendszerünk gyengeségét. Mely ipart néhány multinacionális nagyvállalat ural, egységes mezőgazdasági termékek és ipari használatok jellemzik, valamint termelés, szállítás és elosztás szempontjából nagymértékben támaszkodik a nem megújuló erőforrásokra.

Az agroökológia lényege, hogy fenntartható élelmiszer-termelési területeket tervezzünk és irányítsunk az ökológiai alapelvek és a különféle - helyi hagyományos, tudományos, gyakorlati – tudásanyagra épülő források felhasználásával. Ez lehetőséget kínál a természet és a mezőgazdaság funkcionális és kölcsönösen előnyös integrációjára, valamint a COVID-19 és más lehetséges jövőbeli válságokkal szemben robusztusabb és ellenállóbb élelmiszerrendszerek tervezésére. Elősegíti a táj helyreállítását, az antibiotikumokat kevésbé igénylő alternatív állattenyésztési rendszereket, az élelmiszer-önellátást és a családi kisgazdaságok önellátó képességét fejleszti.

Latin-Amerikában nőttem fel és tanultam, így mindig is közel éreztem magam az agroökológiai mozgalomhoz, amelyet élelmiszerrendszerünk jövőjének tekintettem. De az agroökológia azon lehetősége, hogy a világ legsürgetőbb problémáinak kezelésére is alkalmas, az évtized alatt vált számomra világossá, amikor Afrika szubszaharai részén dolgoztam. A nagyüzemi gazdálkodás legjobb példáit Európában és Amerikában láttam, ahol az agroökológia alapelveit alkalmazták, még akkor is, ha a gazdák nem mindig voltak tisztában ezzel.

Az agroökológia mélyreható változást jelent a politika, az üzleti élet, a tudomány és az aktivizmus terén. A befogadó részvételről, együttműködésről a bölcsesség és tudás megosztásáról, a demokratizálódásról szól. Az „elefántcsont-torony” tudósok, a mindenható fejlesztési ügynökségek és a döntéshozók ideje lejárt. Itt az ideje az élelmiszer- és környezeti válság ismételt felismerésének: problémáink leírása, a tudatosság növelése és a politikai

döntéshozók befolyásolása egyaránt szükséges lehet, de nem elegendő. Haladnunk kell a cselekvés és a drasztikus változás felé.

Az érintett tudósoknak - köztük magamnak is – tudatosítani kell magunkban, hogy a valós hatást nem hivatkozások, indexek vagy hatásfaktorok száma mutatja meg. A valódi hatás szavaink és cselekedeteink által kiváltott változásokon keresztül mérhető. Eddig az agroökológia lassan, de határozottan gyarapodott, a szakpolitikák, a kormányok, a vállalatok, a nemzetközi szervezetek, az adományozók vagy az egyetemek különösebb támogatása nélkül. Az agroökológia alulról felfelé növekszik. Csatlakozz és légy részese a szükséges változásnak. A jelenlegi Corona-vírus válság lehetőséget nyújt stratégiáink újragondolására.